

Forslaget berører ikke det særlige tilskud til centralbibliotekerne, jfr. folkebibliotekslovens § 11.

Den foreslåede reduktion af det ordinære statstilskud må ses i sammenhæng med etableringen af den neden for under nr. 3 omhandlede dispositions-sum til fremme af biblioteksvæsenet i områder, hvor dette ikke er fuldt udbygget. Om statstilskuddet til skolebibliotekerne henvises til bemærkningerne til nr. 4.

Om de økonomiske konsekvenser af ændringsforslagene henvises til nedenstående økonomiske oversigt (bilag 1).

Til nr. 2.

Bestemmelsen i § 5, stk. 1, 2. pkt. foreslås ophevet som følge af forslaget om en ensartet refusionsprocent.

Til nr. 3.

Efter de i de senere år om en ny folkebibliotekslov førte forhandlinger, må det påregnes at statens tilskud til folke- og skolebibliotekerne vil blive ydet i henhold til lovgivningen om generelle tilskud (bloktilskud) fra den 1. april 1978 at regne.

Imidlertid har der fra forskellig side været givet udtryk for betænkelighed ved i nær fremtid at forlade den direkte statsrefusion på dette område, idet der endnu ikke er opnået et ensartet biblioteksniveau landet over. Det må derfor anses for påkrævet inden den nævnte overgang til bloktilskud lovfæstes, at etablere et dispositionsbeløb, hvoraf der kan ydes økonomisk bistand til fremme af den biblioteksmæssige udvikling i kommuner, hvor en rimelig udbygning af biblioteksvæsenet endnu ikke har fundet sted.

En sådan dispositionssum vil kunne tilvejebringes derved, at en del af det hidtidige statstilskud til bibliotekerne gennem en omlægning af tilskudsystemet frigøres til dækning af særlig påtrængende behov, medens det lovbestemte tilskud til de enkelte biblioteker begrænses til de foreslåede 20 pct., for skolebibliotekernes vedkommende 15 pct.

Forslaget må således ses i sammenhæng med forslagene under nr. 1 og 4, der tillige indebærer den besparelse på ca. 40 mill. kr. i statens tilskud til folke- og skolebibliotekerne, der er indregnet i den på finansloven for finansåret 1975-76 optagne bevilling under finanslovskonto § 21.2.05. Tilskud til biblioteksformål. 61.01.

Dispositionssummen skønnes i finansåret 1975-76 at ville andrage 28 mill. kr. Der henvises iøvrigt til nedenstående økonomiske bilag.

Bevillingen foreslås fordelt af ministeren for kul-

turelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Ved udformningen af reglerne herom bør der i første række tages hensyn til de kommuner, der endnu ikke har haft mulighed for at etablere heltidsbetjening under biblioteksfaglig ledelse. Siden biblioteksloven af 1964 har det været et mål at opnå en ensartet og fyldestgørende biblioteksbetjening landet over. Opfyldelsen heraf er endnu ikke nået, især som følge af den i tidligere år herskende bibliotekarmangel og på grund af de administrative problemer, der har været forbundet med den ændrede kommunestruktur.

Kommunalreformen har endvidere bevirket, at der i en række kommuner er opstået såvel strukturelle som bygningsmæssige problemer ved tilrettelæggelsen af en hensigtsmæssig biblioteksbetjening i forbindelse med kommunesammenlægninger.

Hertil kommer det særlige behov i kommuner, hvor en biblioteksbetjening af den forudsatte standard på grund af specielle forhold er væsentlig dyrere end i en „normalkommune“. Som eksempel kan nævnes udprægede landliggekommuner og de mindre ø-samfund, såvel selvstændige ø-kommuner som øer, der er en del af en fastlandskommune.

Det må påregnes, at behovet for den foreslåede dispositionssum til løsning af de ovenfor omhandlede opgaver vil være til stede i perioden indtil overgangen til bloktilskud. Det vil ikke være muligt overalt i landet at gennemføre den tilsigtede tilfredsstillende biblioteksstandard i løbet af kortere tid.

Til nr. 4.

Udgangspunktet for forslaget er nødvendigheden af en statsfinansiel stramning af udgifterne til biblioteksvæsenet som helhed. Skolebibliotekerne har under den gældende tilskudsordning nået en udbygningsgrad, der skønnes at være forholdsvis tilfredsstillende og en standard, der er betydelig mere ensartet, end tilfældet er for folkebibliotekerne. Det er på denne baggrund, at man har fundet det forsvareligt at begrænse statstilskuddet til skolebibliotekerne i henhold til folkebiblioteksloven til de foreslåede 15 pct.

Tilskuddet må — i det omfang, hvori det ikke er muligt at udskille skolebibliotekernes udgifter af det samlede kommunale biblioteksvæsens budgetter og regnskaber — beregnes efter den nedenfor under nr. 6 omhandlede fordelingsnorm vedr. rådighedssummen.

Fra 1. april 1978 at regne forudsættes skolebibliotekerne at overgå til undervisningsministeriets område.